

Literatura rosyjskojęzyczna w Izraelu

Staż naukowy w Uniwersytecie Bar-Ilan w Ramat Gan, Izrael (Department for Literature of the Jewish People, Bar-Ilan University, współpraca z Profesorem Romanem Katsmanem) — Potwierdzenie dotychczasowej współpracy i zaproszenie do odbycia stażu: http://www.iudaicarussica.us.edu.pl/wp-content/uploads/2021/08/Staz_zaproszenie_Miniatura.pdf

OPIS DZIAŁANIA NAUKOWEGO PLANOWANEGO DO REALIZACJI

Po 1989 roku, kiedy Michaił Gorbaczow złagodził restrykcje wobec emigrantów, rozpoczęły się masowe wyjazdy ludności żydowskiej ze Związku Sowieckiego. Część rosyjskich Żydów wyjechała wówczas do Izraela. Po upadku Związku Sowieckiego (1991) tzw. Wielka Alija przywiodła do Izraela prawie milion obywateli z byłych republik sowieckich, w tym znaczne rzesze intelektualistów i ludzi kultury (trzecia fala emigracji rosyjskiej nazywana jest nawet „wychodźstwem żydowskim”). Repatrianci z Rosji to jedna z najlepiej zorganizowanych i najmniej zasymilowanych grup mniejszościowych w Izraelu. Rosyjskojęzyczna społeczność Izraela tworzy społeczny i kulturowy fenomen, a twórczość autorów piszących w języku rosyjskim (do Związku Pisarzy Rosyjskich w Izraelu należy ponad dwustu członków) daje szerokie pole badawcze.

Tematyka rosyjsko-izraelskiej literatury jest przez badaczy traktowana w sposób marginalny. W Rosji i w Polsce pojawiają się prace dotyczące pojedynczych pisarzy lub utworów, są one jednak rozproszone i dotyczą mocno wyselekcjonowanych aspektów. W Izraelu badaniem literatury rosyjsko-izraelskiej i poszukiwaniem metodologii badań tego fenomenu, zajmuje się tylko jeden badacz — profesor Uniwersytetu Bar-Ilan w Ramat Ganie — Roman Katsman (jego prace: *Nostalgia for a Foreign Land: Studies in Russian-Language Literature in Israel*, Academic Studies Press, Brighton MA 2016; *Неуловимая реальность. Сто лет русско-израильской литературы (1920-2020)*, Academic Studies Press – BiblioRossica, Boston–St. Petersburg 2020, *Высшая легкость создания. Следующие сто лет русско-израильской литературы*, Boston–St. Petersburg 2021). Od października 2020 roku do grudnia 2021 roku w Uniwersytecie Bar-Ilan, z inicjatywy Profesora Katsmana, realizowany jest projekt „Literatura rosyjsko-izraelska”. Aplikantka jest aktywnie w ten projekt zaangażowana. W regularnych spotkaniach naukowych biorą udział naukowcy reprezentujący wiele krajów i ważnych ośrodków uniwersyteckich (Uniwersytet Paryski, Uniwersytet w Bostonie, Tufts University, Uniwersytet Michigan, Uniwersytet w Hajfie, Uniwersytet w Dreźnie, uczelnie z Rosji - Moskwa, Petersburg). Efektem badań będzie dwujęzyczna (język rosyjski i angielski) monografia. Poza tymi pracami brak zwartych opracowań, które stanowiłyby spójną, kompleksową, wielowymiarową, interdyscyplinarną charakterystykę zjawiska. Wobec faktu, że migracje są obecnie zjawiskiem typowym dla kultury globalnej, dodatkową wartość badań dotyczących rosyjskojęzycznej literatury w Izraelu stanowi możliwość wykorzystania naukowego i kulturowego paradygmatu, stworzonego w ramach niniejszego projektu, do badań dowolnej twórczości literackiej powstającej na styku kultur. Podjęte badania będą próbą sformułowania ponadindywidualnych modeli, dotyczących systemów literackich związanych z migracją, pozwolą pokazać dynamikę zjawisk zachodzących, nie tylko w kulturze rosyjskojęzycznego i wielokulturowego Izraela, ale także cały wachlarz procesów typowych dla współczesnej kultury.

Staż naukowy, o jaki aplikuję, współpraca z Profesorem Katsmanem, wpłynie na wzmocnienie międzynarodowej współpracy naukowej. Udział w pracach naukowo-badawczych Instytutu pozwoli na kontynuowanie międzynarodowych i pionierskich badań nad znaczeniem rosyjskojęzycznej literatury pisanej w Izraelu. Wyjazd stanowić będzie punkt wyjścia do powołania zespołu badawczego i aplikowania w konkursach naukowo-badawczych. Pod uwagę brane są między innymi kolejne edycje konkursów NCN OPUS i HARMONIA.